

Delavska Pravica

Glasilno krščanskega delovnega ljudstva

Izhaja vsak četrtek pop.; v slučaju praznika dan poprej — Uredništvo: Ljubljana, Miklošičeva c. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo

Posamezna številka Din 1.—, ~ Cena: za 1 mesec Din 4.—, za četrt leta Din 10.—, za pol leta Din 20.—; za inozemstvo Din 7.— (mesečno) — Oglasi: po dogovoru

Oglasi, reklamacije in naročnina na upravo Delavske zbornice, Miklošičeva cesta 22, I. nad. Telefon 2265. — Štev. čekovnega računa 14.900

Jasne besede

»V gospodarski borbi proti kapitalizmu smo kot kristjani dolžni, da pomagamo povsod, kjerkoli se da za delavstvo kaj dobrega storiti.« (Tov. Srečko Žumer na občnem zboru JSZ junija 1936.)

Bilo bi v resnici neodpušljivo, če ne bi naš list informiral svojih čitateljev o naporih, ki v demokratičnih evropskih državah iščejo novih potov v političnem in družabnem oblikovanju in o stališču katoličanov, ki ga v teh vprašanih zavzemajo. V več državah, kjer demokracija ni postala že zgolj prazna beseda ali pa krinka za brezplodno strankarjenje, se stranke delovnega ljudstva združujejo, da bi si pridobile zadosten vpliv, da pomagajo meščanstvu v zaslužen pokoj in dajo ljudstvu novo socialno zakonodajo. Ni ga danes več nobenega, ki ne bi priznaval nujne potrebe po novem redu, toda nov socialni red ne bo prišel po brezplodnem tehtanju raznih programov, temveč le tako, da bo delovno ljudstvo nastopilo združeno v konkretnih vprašanih in še v okviru obstoječih zakonov skušalo uveljaviti svoje politične in socialne pravice.

Danes imamo predvsem v mislih novo politično dobo, ki je bila pričeta v Franciji z nastopom ljudske fronte, z njeno zmago ob volitvah in prevzemom vladanja pod predsedstvom Leona Bluma. K tej novi politični zvezi zavzemajo tudi katoličani predvsem organizirani krščanski strokovničarji svoje stališče. In do danes nismo še čitali, da bi kak časopis pri nas posvetil zadržanju katoličanov k sedanji politiki v Franciji svojo pozornost.

O novi francoski vladi smo sicer slišali že marsikaj. Beremo o hudih stavkah, pobojih, neredih, eksplozijah tovarnen... Brali smo o tem, da drvi Francija v nevaren prepad in da je njen finančni polom neizogiben. Vemo samo, kaj piše »Echo de Paris«, »Depeche de Toulouse« in cela vrsta drugih več ali manj vplivnih desničarskih časopisov, ki so v skrajni opoziciji proti sedanji vladi. Čitali smo zasmehljiv pozdrav predsedniku vlade ob prevzemu oblasti, kasneje spet smo zvedeli, da pomeni nova francoska politika resen poskus za zboljšanje socialnih razmer in še potem je bil napisan nekrolog propadajočemu meščanstvu. Toda tej posmrtnici meščanstvu je sledilo zopet novo svarilo tistim, ki v njegovo moč in sposobnosti več ne verujejo. Svarilo vsem, ki bi utegnili imeti o ljudskih frontah doma in po svetu kako drugo mnenje. O tem, kakšno stališče zavzemajo francoski katoličani — upamo, da nismo prezrli kake vesti — pa ne izvemo ničesar. Kaj pišejo o novi francoski vladi francoski katoliški listi, kaj pišejo krščanski strokovničarji, kaj izjavljajo k predloženim socialnim zakonom katoliški poslanci — o tem nismo še ničesar čitali. Barometer dobre volje, razumeti nova politična dogajanja z več vidikov sicer včasih nekoliko raste, pa seveda takoj zopet pade in splošna tendenca je vedno slaba kot aprilsko vreme.

Lahko razumemo, da je v domačih stvareh, ki se vrše tik okoli nas težje zapisati mirno besedo. Človek je pri dogodkih, sredi katerih stoji, sam preveč prizadet, da bi vedno lahko stal v tisti zlati sredi, ki ne vidi samo črno in belo. Pač pa bi lahko pričakovali mirnejšega gledanja v dogodkih, ki so dalje od nas. Bolj pretehtanega stališča v vprašanih, k rešitvi katerih postavljamo divjih strašil in bodečih plotov prav nič ne pomagajo! Kogar je v

temnem gozdu strah, si ta strah preganja z vpitjem, toda s tem se iz gozda ne reši!

Francoski katoličani niso vsi odklonili sočelovanja v novem ljudskem političnem gibanju. Razdelili so se pač po svojem političnem naziranju med desnico in ljudsko fronto. In krščanski delavci so sedanji program in delovanje ljudske fronte podprli! Program ljudske fronte je konkreten: Kolektivne pogodbe, 40-urari delavnik, plačani dopusti, zvišanje mezd delavcem in nameščencem, poddržavljenje oboroževalne industrije, ureditev financ s poddržavljenjem Narodne banke, konkretni načrti za zboljšanje položaja kmetov in podobno. In kako naj bi sedaj krščanski delavci nastopili proti tem konkretnim upravičenim zahtevam, katere so leta in leta sami branili in se zanje borili? Kako naj bi krščanski poslanci v parlamentu glasovali proti zakonom, ki so jih že sami predlagali? Ali naj bi mar smatrali tako socialno zakonodajo za sprejemljivo samo takrat, če jo sami izvojujejo? Ali naj bo njih »načelno« stališče glede teh konkretnih vprašanih sedaj drugačno zato, ker je te zakone prinesel pred zbornico Leon Blum in zanje glasujejo tudi socialisti drugih skupin? Ali naj bi to bilo povod, da branijo sedaj na celi črti stari red, ko pa danes ni več nikogar, ki bi zanimal, da je treba novega?

V kolikor »Slovenec« člankar od nedelje 28. junija 1936 v članku »Da ne bo zmede o »Ljudski fronti« odklanja »slovensko ljudsko fronto« s svarili o težkem položaju francoskih krščanskih strokovničarjev, naj njegove navedbe pravilno pojasnimo s člankom, ki ga je predsednik C. F. T. C. J. Zirnheld objavil v junjski številki njihovega organizacijskega mesečnika »Sindicalisme«.

V članku pravi, da so se stavke udeleževali tudi krščanski strokovničarji. Prizna, da se niso povsem strinjali s taktiko, da pa so spričo pravičnih zahtev to borbo podprli in izvajajo: »Zato se je (C. F. T. C. = Zveza francoskih krščanskih delavcev) izjavila brez obotavljanja solidarnim z delavsko

maso v tem, kar se tiče pravičnih zahtev in v čemer vidimo tudi zahteve lastnega načrta. Istočasno je spričo stalnega širjenja stavk dajala sindikatom vedno nova navodila, hkrati se udeleževala vsega gibanja, pomagala skladno s svojimi tradicijami popolne solidarnosti, ki je značilna za krščansko strokovno gibanje ter se trudila, da preprečuje z vsemi mogočimi sredstvi uporabljanje vsakršnega nasilja glede oseb in stvari. To stališče, lojalno in odločno obenem, je imelo v masah delavstva najboljši učinek! Ali ni bilo to izvajanje nasvetov, ki jih je dal Nj. Em. kardinal nadškoj pariški katoličanom v svojem pismu, ki je tako velike socialne važnosti in ki smo ga mi ponatisnili?«

Vemo tudi, da je Zveza francoskih krščanskih strokovničarjev izjavila, da hoče podpisati dogovor, ki je bil sklenjen med Splošno zvezo francoskih delodajalcev in Splošno delavsko zvezo. S posebnim pismom na predsednika Bluma in v deputaciji v predsedstvu vlade in pri ministru za delo je Zveza predložila še svoje dodatne predloge k zakonu o 40-urnem delavniku, ki naj ga dopolni zakon o minimalnih plačah na podlagi indeksa življenjskih potrebščin.

Stališče krščanskih strokovničarjev je s tem pojasnjeno v drugi luči in z besedami predsednika organizacije samega. Vsaj z izjavami francoskih krščanskih strokovničarjev ne bo »Slovenec« referent za levičarstvo več upravičen goniti svojih mlinov, s katerimi melje vse vprek ljudske fronte v Franciji, Španiji, v Belgiji in doma.

Vemo, da se tudi drugi katoliški javni delavci resno bavijo z delom nove francoske vlade in da se njih pogledi ne ujemajo vedno s tistimi, ki jih v svojih poukih, pojasnilih in svarilih daje »Slovenec« člankar. S tem smo zaenkrat dovolj pojasnili, da drugod ne odpravljajo vsake nove stvari kratkoma s tem, da jo označijo za »demagoško iznajdbo« in skrijejo za črnimi zavesami,

Uredba o sanaciji bratovskih skladnic

Na podlagi § 98. finančnega zakona za proračunsko leto 1936-37 in na predlog ministra za gozdove in rudnike, ministra za soc. politiko in narodno zdravje, predpisuje ministrski svet sledečo

uredbo

o spremembi obstoječe uredbe o ustanavljanju centralnega fonda za sanacijo glavnih bratovskih skladnic za zavarovanje delavcev in nameščencev v podjetjih, katera spadajo pod rudarske zakone v kraljevini Jugoslaviji.

Cl. 1.

Cl. 4. uredbe o ustanovitvi centralnega fonda za sanacijo Glavnih bratovskih skladnic br. 696/35 od 7. maja 1935 se menja in se glasi:

Sredstva tega fonda se stekajo iz:

1. prispevkov, katere bodo plačale vse bratovske skladnice v iznosu do 10% (deset odstotkov) od vplačanih skupnih prispevkov (članov in podjetja) v pokojninsko zavarovanje.
2. rudarskih in socialnih prispevkov, kateri se bodo plačevali pri prometu antracita, črnega premoga in koka, in to:

za črni premog in antracit:

pri velikosti zrn od 10 do 30 mm, kakor tudi za jamski premog.

Za industrijo cementa 2 Din po toni od velikosti zrn nad 30 mm 25 Din po toni, za koks industrijske in metalurške svrhe 2 Din po toni in koks za ostale svrhe 40 din po toni.

Prispevki za fond za uvoženi antracit, črni premog in koks se bodo plačevali carinarnici ob priliki carinjenja, za domači premog se bodo pa prispevki plačevali pristojni bratovski skladnici od samih podjetij, ki to proizvajajo.

Od plačevanja prispevkov po točki 2 tega člena so oproščena naročila antracita, črnega premoga in koka za potrebe plinarn in državnih prometnih ustanov.

V spornih slučajih o vrstah premoga odloči minister za gozdove in rudnike.

Cl. 2.

Cl. 5. navedene uredbe R. br. 9663/35 se izmenja in se glasi:

Glavne bratovske skladnice pošiljajo na nje odpadajoče prispevke upravi fonda koncem vsakega meseca. Pri plačevanju prispevkov po odrejenem roku prispevajo glavne bratovske skladnice v centralni fond tudi pripadajoče obresti.

Cl. 3.

Ta uredba dobi obvezno moč na dan objave v »Službenih novinah« kraljevine Jugoslavije.

STROKOVNA POROČILA

Kovinarji

Javornik. Tovarna KID se je zadnja leta znatno razširila. Z razširitvijo in racionalizacijo se množe tudi nesreče. Iz dneva v dan poškoduje tega ali onega. V interesu podjetja in bolniško-nezgodne blagajne bi bilo, da se oskrbi rešilni avto za prevoz ponesrečenec in bolnikov. Apeliramo na upravni odbor KID in upravni krajevni odbor bratovske skladnice, da naj temu na svojih sejah posveti malo več pažnje.

Javornik. Clani skupine se pozivajo, da vrše v redu dolžnosti do organizacije. Kdor ne vrši svoje dolžnosti, je suha veja. Težke ure nas še čakajo in v pripravljenosti nas morajo najti. — Nadalje pozivamo vse člane, naj vsak vsako krivico, ki se mu dela, na službenem mestu takoj javi zato določeno. Vsak naj se zaveda: »Kjer ni tožnika, ni sodnika!« — Ne ozira naj se nikdo na druge. Vsak naj posluša samo navodila organizacije oziroma zato določenega odbornika ali zaupnika. Vsakega, ki ne spada v naš delokrog zavrnite s kratkim pojasnilom. Vsak naj išče informacije pri lastnih zaupnikih!

Guštanj. V petek, 26. junija je našo skupino kovinarjev obiskal zastopnik JSZ tov. Rozman. Zelo smo bili veseli njegovega prihoda. V naše kraje malokdaj zaide kak človek, ki bi nam kaj več povedal, kako se razvija življenje po drugih krajih. Posebno nas je zanimalo to, kakšno je razmerje JSZ do nove delavske strokovne organizacije. Tudi pri nas so že rovarili, pa smo povedali, da popolnoma zaupamo JSZ. Veseli smo, da naša zveza raste in vedno bolj pridobiva na ugledu in moči. Zastopnika JSZ smo prosili, naj večkrat kdo pride v naše kraje, čim več bo stikov s centralo, tem lažje in uspešnejše bo naše delo.

Tekstilno delavstvo

Kranj. V »Jugobruni« so se izvršile v petek 26. junija volitve obratnih zaupnikov. Izid je bil tale: beli 248 glasov — 5 zaupnikov; plavi 104 glasove — 2 zaupnika; rdeči 414 glasov — 9 zaupnikov. Naša lista je izšla iz borbe s prav častnim izidom kljub vsem težkim razmeram in obdržala trdno svoje dosedanje postojanke. Občuten poraz so utrpeli rdeči, ki so izgubili enega zaupnika v korist bolj živahnih plavim, ki so obljubljali delavstvu velike stvari. Rdečim pa ne bo pomagala iz zadrege tolažba, češ, da so beli razočarani. Zakaj vseeno imajo oni večino in zato polno odgovornost, da izpeljejo in uresničijo vse tisto, kar so obljubili izpeljati plavi za primer, da jim delavstvo izkaže zapanje. Kakor pa stvari stoje, bodo bržkone ob koncu leta razočarani ravno tisti, ki so sedaj glasovali za rdeče. — Vrste belih so v »Jugobruni« notranje strnjene in v pripravljenosti k novemu razmahu, ki bo prišel po pošten in vztrajni borbi. Naše delo ni in ne bo v petlizništvu, pa tudi ne v zmerjanju in medsebojnih razračunavanjih, ampak v stvarni in brezkompromisni strokovni borbi za koristi vsega delavstva. Zivi borba!

Vir. Na praznik 29. junija se je v Društvenem domu v Dobu vršil prvi sestanek naše skupine, na katerem je poročal tov. Lombardo o položaju delavcev tekstilne industrije ter o akciji Centralnega tarifnega odbora za tekstilno industrijo, da se v vseh tekstilnih obratih uredijo mezde in druge delovne razmere. Pozval je člane te najmlajše naše skupine, da gredo pogumno začeto pot in si s pomočjo organizacije pribore pravice, ki jim jih nudi naša socialna zakonodaja. — Tov. Bukovec je podrobneje razložil organizacijsko delo in z živim zgledom pokazal, da je organizacija v veliko korist delavstvu kot tudi podjetju, katero hoče socialno gledati na zaposleno delavstvo. — Tov. Grošelj je sporočil, da je tovarnar Kocjančič, ko ga je obve-

Z gornjo uredbo se je nekoliko spremenila prejšnja uredba in sicer so se prispevki za plačevanje na uvoženi premog in premog, ki ga proizvajamo doma, nekoliko povečali. Težko je presoditi, koliko bodo te davčine zvišale dosedanje dohodke sanacijskega fonda. V tem pogledu bi bila potrebna popolna sanacija in naj bi se končno uzakonil predlog naših strokovnih organizacij in naše Glavne bratovske skladnice, ki predlagajo, da naj se obdavčijo vse rudnine, tako one, ki se uvažajo in one, ki se proizvajajo doma po 1% na tono od njihove vrednosti.

stil, da so se njegovi delavci organizirali v Jugoslovanski strokovni zvezi, odgovoril: »Nimam nič proti temu«, ter naj se organizirane tovarišice in tovariši ne bojijo izzivalnega nastopanja tistih izjem, ki od celotno zaposlenega delavstva niso stili v organizacijo.

Kranj. V nedeljo, 5. julija 1936 se bo vršil ob 9 dopoldne v dvorani Ljudskega doma veliko delavsko zborovanje. Na zborovanju bosta govorila tov. Fajlar iz Ljubljane in tov. Borc iz Duplice. Zborovanje je obvezno za vse člane kranjske skupine. Tovariši-tovarišice, s seboj pripeljite tudi tiste, ki še niso v našem pokretu. Slišali boste besedo delavcev pokretašev, ki se v vsem svojem javnem udejstvovanju borijo za interese delavstva.

Čevljarji

Tržič. Vodstvo tovarne »Peko« je stavilo predlog delavskim strokovnim organizacijam, da se naj bi izpremenili nekateri členi kolektivne pogodbe z dne 17. aprila 1935. Utemeljevalo je predlog s tem, da jih nekateri izrabljajo. O tej zadevi se je razpravljalo 25. junija 1936. Po daljši razpravi se je dosegel sporazum in se je besedilo nekaterih členov primerno izpremenilo. Bistvenih izprememb ni, le jasnost je večja. O teh izpremembah so strokovne organizacije obvestile delavstvo na skupnem sestanku. Po izčrpnem poročilu je odobrilo sporazum. Pri pogajanjih je pokazalo tudi vodstvo dovolj razumevanja in upamo, da ga bo tudi v bodoče. Kar se pa tiče delavstva samega, more služiti za zgled ostalemu delavstvu, ko zna potisniti ob stran vse osebne momente in v odločilnih trenutkih ustvariti enotnost, s katero mora vsak računati. Tako je zavedno delavstvo.

Rudarji

Mežica-Crna. Prejšnji teden nas je obiskal tov. tajnik Rozman iz Ljubljane. Veliko nam je povedal novega, kar nam je dalo novega poguma za delo v strokovni organizaciji. Naše delo trpi predvsem zaradi tega, ker smo tako zelo oddaljeni od centrale. Za bodoče bo ta nedostatek odpravljen. Upamo, da bomo s pomočjo centrale in naših agilnih mladih fantov začeli sedaj aktivneje z delom v strokovni organizaciji. Zelo smo hvaležni JSZ, da je poslala v naše kraje svojega zastopnika, da je proučil naš položaj, ki je posebno v organizacijskem pogledu skrajno zanemarjen.

Gradbeno delavstvo

Crna pri Prevaljah. Gradbeni delavci zaposleni pri popravilu ceste Crna-Koprivna smo se odločili, da se organiziramo. V četrtek, 25. junija smo po končanem delu sklicali sestanek, katerega so se udeležili vsi zaposleni delavci. Tov. Rozman iz Ljubljane nam je kratko poročal o važnosti in pomenu delavske strokovne organizacije kakor tudi o uspehih mezdnih pogajanj za gradbene delavce. Za nas, ki smo tako daleč od vseh važnejših prometnih krajev je še posebno važno, da smo združeni v strokovni organizaciji. Prepričani smo, da bomo naše razmere, ki niso posebno ugodne, vsaj delno izboljšali.

Lesni delavci

Ljubljana. Tesarsko podjetje Ravnikar se noče držati po zadnji stavki sklenjene pogodbe. Trdi, da on ni podpisal. Ker je ob zadnjem plačilnem dnevu prejelo delavstvo še stare mizerne plače, je vprašalo podjetje, zakaj to. Dobil je odgovor, da zanje pogodba o stavbinskem delavstvu ne velja in da se jim plače ne bodo zvišale. Zato je delavstvo v torek 31. junija ustavilo delo. JSZ je preko Inšpekcije dela zahtevala, da tudi to podjetje točno izvajata sklenjeno in od Združenja tesarskih mojstrov, katerega član je tudi to podjetje, podpisano pogodbo. Plače delavstva v tem podjetju so skrajno nizke, čeprav so vsi sami kvalificirani delavci.

Prevalje. V našem kraju delavske razmere niso ugodne. Lesna industrija docela počiva, leški rudarji sami v malem obsegu kopljejo premog in ga prodajajo. Edino podjetje, ki še redno obratuje je papirnica. Razumljivo, da je v teh razmerah delo za strokovno organizacijo zelo težko. O vsem tem in tudi ostalih vprašanjih smo se porazgovorili, ko nas je v petek, 26. junija obiskal zastopnik JSZ tov. Rozman. Sklenili smo, da bomo delo v naši skupini

poživili. Posebno smo bili zadovoljni s tem, da bo centrala v bodoče polagala na te kraje več pažnje. Uverjeni smo, da se bodo potem tudi naše slabe razmere izboljšale.

Kranj. V nedeljo, 5. julija 1936 ob 1 popoldne se bo vršil v pisarni J. S. Z. v Delavskem domu sestanek strokovnega odbora lesnih delavcev. Tega sestanka se bo udeležil zastopnik centrale. Vsi prizadeži se naprošajo, da se tega sestanka zadržno udeležijo.

Opekarško delavstvo

Radomlje. Da smo se delavci v opekarni v Radomljah organizirali in sicer v JSZ, smo že pisali. Toda nismo pa razmišljali o tem, če in kakšne koristi nam bo prinesla organizacija, ampak smo šli korajžno na delo. JSZ je v imenu vsega delavstva poslala spomenico podjetju in stavila predloge, da se zboljšajo plače in druge delovne razmere. Pogajanja o tem so bila v soboto 27. junija 1936. Ker nismo prišli do sporazuma, je delavstvo ustavilo delo. Nova pogajanja so bila na dan Sv. Petra in Pavla. Tega dne se je dosegel in podpisal sporazum. Zvišale so se akordne in urne mezde. Urne mezde za 50 par na urne plače, pri jamskih delih pa 60 par. Akordne pa tudi v tem razmerju. Podjetje je tudi priznalo izvoljene delavske zaupnike za obratne zaupnike, vrhu tega se je zavezalo, da bo pri zimskih delih in v prihodnji sezoni zaposlilo prvenstveno sedanje delavstvo. — Za nas je zadeva poravnana. Na delo smo šli z veseljem in ga bomo tudi vestno vršili. Pri nas ni ostalo prav nič grenkobe. Upamo, da je tudi na strani vodstva podjetja tako in da bomo vršili vsak svoje dolžnosti v lepi slogi. Kar se pa tiče delavske strani, želimo, da pridejo do spoznanja tudi tisti tovariši, ki menijo, da je organizacija nepotrebna ali pa še celo proti njej delujejo. Tovariši, le v organizirani disciplini je moč!

Brdo. Delavstvo opekarne »Opeka«, organizirano v JSZ je izvedlo uspešno mezdno gibanje. Vse plače se bodo povišale na isto višino, kot so pri »Zadružnih opekarnah«. Zato se bo delavstvo še tesneje oklenilo organizacije in vestno vršilo svoje dolžnosti napram njej. Živela delavska sloga!

Viničarji

Iz centrale. Vse naše člane »Posmrtnskega sklada« obveščamo, da je umrla članica D. Rozg Ivana iz družine Ferline Janeza, skupina Jarenina. Družini Ferline se je izplačalo 1000 din posmrtnine, zaradi tega bomo sedaj morali razpisati 57. zbirko prispevkov in k temu bomo še pridružili zbirko za 58. primer kot izredno zbiranje v prid rezervnega sklada. Vse člane naprošamo, da čim prej vplačajo ta prispevek. — Nadalje opozarjamo vse člane Strokovne zveze viničarjev, da čim prej, gotovo pa v mesecu juliju, plačajo sprejete kongresne knjižice. Vse skupinske odbore in zaupnike smo na to že v zadnji okrožnici resno opozorili, a vendar še ni bilo doslej povoljnega odziva. Za to sedaj še ponovno apeliramo na člane same, da gotovo plačajo knjižice, ki so po svoji vsebini vredne več kot 3 Din, čimprej! — Blagajnik.

Železničarski vestnik

Železničarji — pristopajte kot člani k JSZ tudi po njenih podružnicah, čitajte in povsodi širite njen časopis, ki je edini, ki je in bo tudi v bodočnosti zastopal vse vaše koristi!

Pomoč slovenskemu delu! Zadnje čase beremo po časopisih za naše slovenske delavce jako neprijetne novice, da se bodo prej ali slej naše železarne na Jesenicah in železniške delavnice v Mariboru prenesle na jug. Baje se že tudi, akoravno precej previdno in počasi, dela na tem. Demontirali so se in še se demontirajo nekateri deli teh veleobratov, premešča se baje najspretnejše osebje v južne dele podobnih podjetij; ne nabavlja se več novih strojev, stari pa se izločajo iz službovanja; ne napravljajo se nobene nove investicije, začete pa se opuščajo itd. Vse to bo nedvomno prineslo ne le slovenskemu gospodarstvu veliko škodo, marveč tudi njegovemu delavstvu sigurno »hudo uro«. Vprašamo se samo, zakaj se to hoče ozir., kakor govorijo, zakaj se to mora zgoditi ali storiti, in zakaj se ta demontaža tako spretno forsira? V odgovor pa dobivamo z raznih strani vesti, da so baje ta naša velepodjetja na skrajnih mejah ter kot narodno premoženje preveč izpostavljena raznim presenečenjem v bodočnosti. Odgovor izgleda vsaj na prvi pogled pravičen, toda ako pogledamo na karto prejšnje, še bolj pa sedanje evropske celine, zapazimo in ugotovimo, da je ta utemeljitev obenem precej šibka; kajti na tej karti ne le zagle-

damo, marveč se sigurno prepričamo, da baš povsod na skrajnih obronkih raznih meja tozadevnih držav najdemo nameščeno množstvo raznih izrečno težkih industrijskih obratov, kot na pr. na vzhodno čehoslov.-poljski meji največ premogo- in rudokupe, dalje plavže, plinarne, železarne itd. (M. Ostrava-Privoz, Svinov-Vitkovice, Bohunin, Petrovice, Tešín, Opava itd.); to vidimo tudi na zapadni poljsko-nemški meji, kjer nahajamo največje obrate tako poljske kakor nemške države. Dalje na zapadni in južni češkoslov.-nemški meji razne veleobrate, med njimi najizrazitejše Skodove zavode v Plznu, ki jih dosežejo zrakoplovi v 5 minutah od nemške meje. Največje obrate pa zapazimo na daljnem zapadu na francosko-luksemburško-belgijsko-nemški meji (Porenje, Vestfalija itd.) in tam nikomur niti na misel ne prihaja, da bi jih demontiral in v notranjost svojih dežel prenašal oziroma premeščal; narobe, vse te obrabne dežele stremijo za povečavo in modernizacijo teh veleobratov ne oziraje se na skrajno bližino tujih meja. Zaradi tega apeliramo ponovno na merodajne činitelje ter faktorje naše državne uprave in jih v imenu našega slovenskega prizadetega ljudstva prosimo, da naj to pričetno demontažo zaustavijo ter pomagajo pri ukrepih ter razširitvi te naše dosedanje slovenske industrije.

MLADINSKA ZVEZA

Krajevna skupina M. Z. v Kamniku je imela 30. junija t. l. izredni občni zbor, ki je bil sklican radi nerednih razmer, ki so zavladele v skupini. Res, da doslej ni bilo še pravega dela, a iz zbora se je videlo, da vlada v vseh volja do dela. Z izvolitvijo novega odbora je podano jamstvo, da bo začela skupina živahno delovati. V odbor so bili izvoljeni kot predsednik tov. Virjan A., ostali odbor pa tvorijo tov. Zamljen M., Mole A., Colnar J., Slevc J. in Sušnik F. V nadzorstvo so bili določeni: tov. Mušič C., Strane J., Vidmar J. Z najboljšimi nadami na uspešno delo je bil občni zbor zaključen. Tovariše pozivamo, da se lotijo dela takoj in z arjejo v svojem kraju čim bolj vztrajno in uspešno.

Korak naprej

Celje, 29. junija.

V Celju dobiva JSZ vedno večje razumevanje med delavstvom, ki se za strokovno organizacijo skoraj da ni nič zanimalo. Med velikim številom delavstva jih je že precej, ki razumejo pomen organizacije, a vedno je še veliko tistih, ki iz enega ali drugega razloga niso organizirani. Kot prava delavska organizacija je šla JSZ na delo z resno voljo pomagati delavstvu v njihovem boju za upravičene zahteve. To hoče biti JSZ na prvem mestu, a drugo, kar je tudi važno, pa hoče biti JSZ trezna in vsestransko prav premišljena zastopnica delavskega napram delodajalcem. Delavstvo naj namreč ve, da je treba danes vedno in povsod čuvati delavske interese, ki jih lahko z lahkomišljenostjo zapravi. Kakor drugod, tako hočemo tudi v Celju, da dobi strokovna organizacija svoje priznanje, tako od strani podjetja, kakor tudi od strani drugih strokovnih organizacij, odnosno njenega članstva. Zmotno je namreč govoriti o nekaki enotni strokovni organizaciji, ki pa ima povsem pristranske cilje in temelje. Mi zahtevamo svobodno priznanje od podjetja, tembolj pa moramo to svobodno priznanje spoštovati tudi delavci!

V celjskih tekstilnih industrijah, do nedavnega še ni bilo organizacij. Šele pred kratkim so začele strokovne organizacije buditi delavstvo k strokovnemu udeleževanju. Pri tem JSZ ne more zaostajati, če hoče biti delavska. Ona kliče in vabi in to z uspehom, delavstvo za svoj borben krog. Ona tudi hoče, da vsak delavec svobodno čuti potrebo po organizaciji, v kateri bo videl svoje pravice a tudi dolžnosti. Organizacija ne sme in ne more biti javno hujskaško sredstvo, ona mora biti predvsem trezna a obenem odločna posredovalka med delavstvom in podjetjem. In to je naša delavska organizacija J. S. Z. Ona dobiva vedno širši krog borcev za delavske pravice. Kakor drugod, tako naredimo tudi v Celju — korak naprej!

Stavbineci zopet stavkajo pri podjetju Tomažič v Ljubljani. 200 delavcev je ustavilo delo, ker podjetje noče izvajati težko izvojevane kolektivne pogodbe. Prav bi bilo, če bi Inšpekcija dela taka podjetja, ki tako kršijo podpisane pogodbe in tirajo delavstvo v štrajk, občutno kaznovalo, v težjih primerih pa jim odvzela koncesijo.

Slomšek

Najširše ljudske sloje je zajelo zadnje mesece gibanje, započeto od duhovništva lavantinske škofije na splošne želje katoliškega ljudstva, da se čim bolj pospeši delo za proglasitev škofa Slomška — svetnikom. Čez 400.000 podpisov se je nabralo po farah v prav kratkem času. Lahko bi jih zbrali še enkrat toliko brez posebnih naporov. In sedaj vse ogromne svečanosti v Slomškovem mestu — v Mariboru, izmed katerih je bila najlepša in napriscnejša prošnja procesija naše mladine v nedeljo 21. junija, ko je 15.000 naših otrok molilo in prosilo za Slomška-svetnika.

V Slomšku vidimo posebej dobroto, duhovnika, pastirja duš, svetovavca, podpornika in učitelja vsakomur. On priganja k dobremu vse s svojo notranjo popolnostjo, s čistostjo svoje duše in srea in s širokostjo in veličino svoje osebnosti

— z avtoriteto, ki ji klone vsakdo brez pomsleka. Skratka, to je lik človeka, ki se dviga iznad povprečja in z močjo svoje osebnosti bolj ko z vsem drugim daje vsebino novim časom in ljudem. Tak je vsak velik človek. Čigar osebnost nima te sile, tisti ni velik. Slomšek je velik v svoji religiozni popolnosti, za sedanje čase pa pomemben tudi za narodnostnega vidika.

V časih, ko je bil slovenski jezik še v povojih, je bil Slomšek med njegovimi utemeljitelji. Svoje knjige je pisal samo v slovenščini in zoper vse nasprotnike zagovarjal in s svojim škofovskim dostojanstvom dajal veljavo jeziku hlapcev in dekel v vzgojno-poučni književnosti. Prav zato je kar dvakrat pomembno, da bi ga Cerkev proglasila svetnikom.

Nova kolektivna pogodba pri 'Peko'

Tržič, 28. junija.

Interesi in pravice delavstva v tovarni »Peko« so zopet zasigurani za daljšo dobo v novi oziroma v obnovljeni kolektivni pogodbi. V četrtek 25. jun. so se vršila pogajanja med podjetjem, zastopniki strokovnih organizacij, delavskimi zapniki in zastopnikom Delavske zbornice. Po štiriurnih pogajanjih je prišlo do sporazuma in podpisa.

Bistveno se nova oziroma obnovljena kolektivna pogodba ni spremenila. Pač pa je vnesenih nekaj dopolnil, katera onemogočajo izkoriščanje in zlorabo nekaterih členov te pogodbe. S tem se tudi mi delavci popolnoma strinjamo. Kajti vsaka zloraba gre vedno le na račun in na škodo delavstva. In zaradi dveh ali treh takih izkoriščevalcev, kateri so po navadi tisti, ki poznajo samo kolektivno pogodbo, strokovnih organizacij pa ne, trpi potem vse ostalo pošteno delavstvo. Na noben način ne dopuščamo, da bi nam kdo našo kolektivno pogodbo kršil, pa naj bo to podjetje ali kdorkoli. Zato pa pazimo, da sami ne bomo storili tega, kar prepovedujemo drugim.

Kolektivna pogodba je podpisana in to je za nas, kakor tudi za podjetje, velike važnosti. Mi delavci smo spričo težkih razmer in velike konkurence v naši stroki upravičeno lahko ponosni na ta svoj novi uspeh. Kajti to ni samo uspeh tistih, ki so bili pri pogajanjih navzoči, ampak je to sad neumornega dela in žrtve vsega zavednega in organiziranega delavstva v podjetju. Kadar se bodo priznane težke razmere v naši stroki izboljšale, imamo pa tudi mi ne samo upanje, ampak trdno vero, da se bo tudi naša kolektivna pogodba še izboljšala. Do tistega časa, ki morda ni več tako daleč, bomo pa čuvali to, kar smo iz današnjih težkih razmer mogli iztisniti.

Krivic bi delali tistim, katerih delo je to pogodbo rodilo, če se ne bi ob tej priliki spomnili tudi tistih, ki tako radi izrabljajo vse ugodnosti, katere jim nudi kolektivna pogodba, toda delo in žrtve zanjo pa odklanjajo. Pravice, katere so jim v kolektivni pogodbi uveljavljene — priznajo, ne priznajo pa strokovnih organizacij, katere so se za te njihove pravice borile; oziroma jih priznajo samo takrat, kadar jih potrebujejo. Edino pravično bi bilo, da bi ta kolektivna pogodba zanje ne veljala. Kdor ne dela, naj tudi ne je. Vse naše strokovno delo in ves naš strokovni pokret je podoben ogromnemu panju, v katerem čebele delajo, trolje pa vse sproti požro. Vi vsi, kateri mislite, da vam bodo brez vsakega dela in truda leteli pečeni golobje v usta, se bridko motite. Tisti časi, ko si lahko z odprtimi usti in s prekrizanimi rokami čakal na take dobrote, so že zdavnaj minuli. Kdor je pa še vedno tako starokopiten, da ne uvidi in ne prizna potrebe skupnega dela, naj bo pa vsaj toliko tovariški, da bo živel ob svojem, ne pa od sadov našega dela in truda.

Naj pri tej priliki poudarim še nekaj drugih misli. Delavske strokovne organizacije so edino, kar delavstvu ostane, čeprav bi vse druge oblike združevanja propadle. Če si zamišljaš organizacijo družbe, v danih razmerah, tako ali drugače, naj zavlada ta ali oni, naj so razmere za delovno ljudstvo v obstoječem občestvu še tako neugodne, naj se skušajo uveljaviti še taki socialni redi, strokovnega združevanja delavcev v današnjem času ni mogoče zatreči. Vsakdo mora računati z njim, kar dokazuje cela vrsta uspehov delavcev na strokovnem polju in to baš uspehov naše Jugoslovanske strokovne zveze. Edina rešitev delavstva je danes

v strokovnih organizacijah! V času, ko se skuša razcepljati delavce v vse mogoče politične tabore, ko se namenoma slabi moč delavstva, ko delavstvo skušajo odvracati od oblikovanja in utrjevanja svoje lastne delavske zavesti, delavstvu ne preostane drugega, kakor da z nezlomljivim pogumom in trdno voljo, združi vse svoje moči v delu za širjenje in notranjo ureditev in okrepitev svojih strokovnih zvez. Vsak delavec, ki živi od dela svojih rok in ki je več ali manj odvisen od svojih gospodarjev in delodajalcev, pa naj bo potem že organiziran ali pa še ne, je sam sebi dolžan storiti to. Vsa tista brezbriznost in nezavednost današnjih neorganizirancev, naj odstopi mesto vztrajnemu in vestnemu delu v naših delavskih in strokovnih organizacijah. V tej smeri mora iti naše prizadevanje sedaj bolj kot kdaj poprej. In čim manj bo tistih, ki nas v tem delu ovirajo, tem prej bomo na cilju in tem lepši bo sad našega dela, katerega bomo vsi veseli, ker ga bomo vsi uživali.

Tovariši in tovarišice! vplivajte na svoje neorganizirane sodelavce z besedo in zgledom, da čim prej stopijo v naše vrste in se priključijo našemu delu. Vaša dolžnost ni samo v rednem plačevanju članarine, ampak v prvi vrsti, da delate za strokovno organizacijo in ji pridobivate novih članov, sebi pa novih sodelavcev in borcev za naše pravice. Oboje bo v korist samo nam in nikomur drugemu. Zatorej ne odlašajmo in ne igravimo se s svojim dovolj slabim položajem. Zadnji čas je in ako ga zamudimo, bomo zato odgovorni sebi in svojim potomcem. — Sl. Prešeren.

Tržič. Strokovna skupina delavstva JSZ v Tržiču priredi za svoje člane in za prijatelje našega pokreta avtobusni izlet k Gospej Sveti na Koroško. Odpotujemo 30. avgusta ob 4 zjutraj iz Tržiča in se peljemo čez Podkoren naravnost h Gospej Sveti, kjer bo ob 8 sv. maša. Nato si ogledamo svetišče in knežji stol. Ako bo čas dopuščal, si ogledamo še druge zanimivosti. Ob 1 popoldne bomo že ob Vrbskem jezeru, po katerem se popeljemo z ladjo. Vožnja ni draga. Nato si bomo šli ogledat še Celovec, potem pa nazaj čez Ljubelj. Vse druge podrobnosti se bomo pa pogovorili med vožnjo. Vožnja bo stala okrog 80 Din, morda celo nekaj manj, s prehodno izkaznico vred. Prijaviti se je treba najkasneje do 19. julija. Prijave sprejemajo: za predilnico Zupan Ciril in Mežek Jožef; za »Peko« Prešeren Slavko; za papirnico na Slapu Jerman Jernej; za kovače Potočnik Janez; za »Runo« Salberger Nadislav. Vsak naj plača pri prijavi 20 Din, ostalo pa po možnosti, tako da bo imel do 15. avg. vsak vse plačano. Vsa ostala navodila dajejo zapniki. — Obenem pa opozarjamo delavstvo na običajno letno romanje Tržičanov na Ovsiške dne 5. julija, kjer bo sv. maša ob običajni uri. Da to lepo vsakoletno romanje ne pride iz navade, naj se ga v prvi vrsti udeležijo vsi krščansko misleči delavci. — Tovariši in tovarišice! poagitirajte za oboje, posebno pri tistih, ki ne čitajo »Delavske pravice«, da nas bo čim več.

Prejeli smo: Tovariš urednik! Z ozirom na pisanje nedeljskega »Slovenca« bi te prosil, da naj izhaja »Delavska Pravica« na belem papirju brez črk, ker potem bo mogoče gospodom okrog tega lista ustrezno. Vidi se, da jim gre pisanje »Delavske Pravice« na živce. — Resnica v oči bode!

Drobne vesti

Občinske volitve so bile v 4 občinah. Rajhenburg: volivcev 515, volilo jih je 339 (66%); Križišnik (JRZ) 313, Volčjak (opoz.) 26. — St. Peter: volivcev 435, volilo jih je 355 (81%); Zura (JRZ) 267, Rifel (opoz.) 88. — Senovo: volivcev 895, volilo jih je 562 (62%); Radej (JRZ) 353, dr. Benedičič (opoz.) 209. — Prečna: volivcev 762, volilo jih je 465 (61 odstotkov). JRZ 384, opoz. 81.

O razgovorih v Združenji opoziciji je dal značilno izjavo voditelj hrvaške ljudske fronte dr. Maček. Pravi, da so bili vsi dosedanji razgovori neobvezni. Srbske stranke se nikakor ne morejo odločiti o njegovih predlogih glede nove ustave. Tako zadržanje opozicijskih srbskih strank je po njegovem mnenju znak, da poskušajo te stranke še prav v zadnjem trenutku rešiti hegemonijo.

15.800 delegatov »Gospodarske sloge« je zborovalo v nedeljo v Zagrebu. »Gospodarska sloga« ima po vseh krajih, kjer prebivajo Hrvati že čez 100.000 članov, čeprav deluje komaj leto dni. Temu gibanju, ki ga vodijo kmetje, so se pridružili tudi delavci in obrtniki ter hrvaško meščanstvo. Posvetovalni odbor je sestavljen iz najboljših strokovnjakov in se deli na pododbore: za živino, za mlekarstvo, za žito, za mezde in trošarino, za sadje in povrtino itd. Zbor je pozdravil voditelj hrvaškega ljudskega gibanja dr. Maček: »Bratje, hrvaški kmetje, delavci in meščani! V svojih izjavah, kolikor jih v sedanjem času morem dati, sem vedno naglašal, da ima naša borba dvojen pomen. Predvsem mora izvojevati hrvaškemu narodu politično svobodo, ker je vsak napredek brez politične svobode nemogoč. A naša borba ima še drugo nalogo, da priborimo sebi in svojim otrokom tudi socialne pravice. Politična svoboda brez socialnih pravic ne pomeni za ljudstvo nič. To svoje delo bomo izvedli do kraja. Zivelo zavedno hrvaško kmetско ljudstvo! Zivela svobodna Hrvaška!« — Po podanih poročilih in izvolitvi nove uprave je bil sprejet sklep, da se ukine trošarina na vino. Na koncu je zopet govoril dr. Maček, ki je bodril navzoče, da vztrajajo v borbi za svoje lastne gospodarske in splošne življenjske koristi in jih prošil, da v domačem kraju vse pozdravijo v njegovem imenu in jim povejo: »Zora vstaja, kmalu bo vzšlo tudi solnce! Kmalu bo Hrvaška svobodna in kmalu bo imelo hrvaško ljudstvo svoje socialne pravice.« Nato je šlo vseh 15.000 delegatov v povorki z zastavami skozi Zagreb na pokopališče, kjer so se poklonili velikim pokojnikom.

Uredba o kmetijskih zbornicah je izdelana. Med drugim določa ta načrt, da spadajo tudi kmetiški delavci pod kmetijske zbornice.

Kongres JNS se je vršil v Belgradu. Za predsednika je bil izvoljen general v rezervi Peter Živkovič, za podpredsednika senator Banjanin in Demetrovič, za tajnika pa dr. Kramer. Stranka je proti federaciji in za to, da se izvede jugoslovanska misel do skrajnih konsekvenc. Iz dravske banovine so v glavnem odboru še dr. Ploj, Ivan Prekoršek, Albin Koman, dr. Lipold, Mravlje, Pucelj, Pirkmajer. Čuli so se tudi pozivi, da zbere stranka pod novim vodstvom v svoje vrste vse »nacionalne« elemente brez razlike in brez ozira na preteklost.

Lastnik kovnice v Belgradu Milivoj Boškovič, ki je koval za svoje potrebe petdesetake, je bil obsojen na 14, njegov knjigovodja pa na 6 let robije.

Francoski parlament je odobril načrt vladine zunanje politike s 382 proti 198. S to zaupnico sta šla ministrski predsednik in zunanji minister v Ženevo na sejo Zveze narodov. — Vlada je predložila parlamentu zakon o načrtu javnih del v obsegu 3 milijard frankov.

Angleška vlada si je po večdnevni razpravi priborila v parlamentu zaupnico o zunanji politiki s 384 proti 170 glasovom. Sprejeti pa je morala nazaj v svoje vrste pred pol leta zrušenega zunanjskega ministra Hoareja, ki je takrat predlagal sporazum z Italijo.

Abesinski cesar je prišel v Ženevo na zborovanje Zveze narodov. Ko mu je predsednik podelil besedo, so italijanski časnikarji začeli na galeriji razgrajati in žvižgati in ga zmerjati z ubijalcem. Vendar to ni dolgo trajalo, ker so jih policaji pometali skozi vrata in jih zaprli. Nato je govoril cesar. Dejal je, da se do te ure še ni zgodilo, da bi prišel pred Zvezo narodov sam pogla-

var kake države, ker nobena država še ni bila v taki stiski kot je danes njegova. Opisuje vojne strahote in pravi, da je bil iperit tisto sredstvo, s katerim je zmagovala italijanska vojska. »To je prava istina.« Nato nadaljuje: »Kaj je z obljubami, katere mi je nudil pakt Zveze narodov? Kaj pomeni 16. člen pakta? In po vsem tem, kar se je dogajalo v Afriki in ko je moja država zaslužena, se v parlamentih velesil glasuje o odpravi sankcij. Ne gre samo za Abesinijo, marveč za skupno varnost in za mednarodno moralo. Moram govoriti odkrito.« Cesar zahteva od Zveze narodov, da spoštuje pakt Zveze narodov in zaključil: »Vprašam 52 držav, ki so izvajale odredbe pakta, kaj mislijo storiti za Abesinijo? Kakšen odgovor naj ponesem svojemu narodu?« Seja je bila takoj nato zaključena. — Poročajo, da namerava cesar, če ne bo nič opravil, odpotovati nazaj v Abesinijo in pričeti z neodvisno vlado, ki je še v zapadni Abesiniji, novo vojno proti Italijanom.

Italija, Avstrija in Madjarska se sedanjega zasedanja Zveze narodov ne udeležujejo; zadnji dve pač pod pritiskom Italije. Avstrijo vabijo v Ženevo na razgovore o habsburškem vprašanju, katere zahteva Mala zveza. Avstrijski legitimisti (ki se navdušujejo za vrnitev Habsburžanov) so

Poročil se je tov. ing. Lojze Žumer z gđ. Cilklo Remičevo iz Nazarij. Obilo sreče in božjega blagoslova!

Nepotrebna jeza je nastala pri »Slovincu« zaradi poročila v zadnji številki »Delavske Pravice« o ustanavljanju »Slovenske ljudske fronte«. Vzroka te jeze tudi po dolgem razmišljanju nismo mogli najti. Uverjeni smo namreč, da nam »Slovenčev« člankar dovoljuje poročati svojim bralcem o domačih in tujih dogodkih — objektivno, kakor to naši naročniki zahtevajo. Tako nepristranska je bilo tudi tisto nesrečno poročilo. Le-to tudi ni imelo prav nobene namere delati zmedo med krščanskim delavstvom o raznih sedanjih političnih skupinah, niti glede JRZ niti glede JNS — ali glede socialistov, pa tudi ne glede »Slovenske ljudske fronte«.

Javornik. Dnevno časopisje poroča danes pač tako kot piše veter. Pred leti sembral: Kranjska industrijska družba prešla v domače roke! Italijani in Nemci prodali delnice. Ob času letošnjega velesajma je bilo zapisano: Povprečna delavska dnevna mezda znaša v tej tvornici 68 Din dnevno. Pred dnevi: 300 delavcev odpuščenih, vsa nadaljna dela ustavljena. Gospodarstvo: K. I. D. povišala na svojem občnem zboru glavnico od 45 na 90 milijonov dinarjev. Kaj naj sedaj verjamemo? Kje je resnica? Samo eno lahko rečem: Delavec, tvoja dolžnost je, da stopiš v strokovno organizacijo. Samo ona bo znala braniti tvoje pravice. Dvanajsta ura bije!

Kranj. Prejeli smo obvestilo o rešitvi ministrstva glede kazni ravnatelja Horaka v »Inteksu«. Omenjeni je l. 1935 poskušal onemogočiti volitve delavskih zaupnikov v »Inteksu«, tako da ni dal na razpolago spiska zaposlenih delavcev. Banska uprava v Ljubljani ga je zato kaznovala z 1000 din globe. Ravnatelj Horak se je proti tej odločbi pritožil na ministrstvo za soc. politiko, ki pa je v celoti potrdilo odločbo banske uprave v Ljubljani.

Kamnik. Strokovna skupina kovinarjev v Kamniku se najiskrenejše zahvaljuje g. Ivanki Svetkovi za naklonjenost naši skupini in za prostore, ki so nam bili ves čas njenega bivanja v Kamniku na razpolago. Na njenem novem mestu ji želimo mnogo uspehov. — Strokovna skupina kovinarjev v Kamniku.

Vič. Dne 27. junija t. l. je zapustil našo skupino tov. Habjan Konrad in se preselil za večno k Njemu, ki mu bode večni plačnik. V torek, 30. junija se je vršil pogreb pokojnega tovariša na pokopališču na Vič ob izredno lepi udeležbi članstva naše skupine in drugih prijateljev in znancev. Pogreb je bil lep, kakor jih vidimo le v tej župniji. Spremljali so pogreb tudi pevci in godba. Tovariš Konrad je bil zaposlen v Združenih opekarnah 30 let in delal skoraj do zadnjega diha, le par tednov se je vlegel, četudi je bil opešan do skrajnosti, a svet ga ni videl in mu lajšal zadnje dni. Preostali vdovi izrekamo sožalje.

s podporo vlade razvili prav v zadnjem času živahno gibanje in že kar strašijo z datumom, ko bo njihov ljubi in lepi Oton spet lepo sedel na Dunaju v Schönbrunn. Zadnji tak datum je bil 29. junij, a izgleda, da so se premislili spričo odločnega »ne« Male zveze (zlasti Jugoslavije) in Nemčije.

Konferenca o Dardanelah še ni prišla do stvarnih zaključkov. Nasprotujeta si dve skupini držav: Balkanski sporazum zahteva za Turčijo popolno svobodo o upravljanju in utrjevanju teh ožin ter prost izhod tudi za vojne ladje držav ob Crnem morju. Vojne ladje drugih držav nimajo dostopa v Crno morje. Temu nasprotujejo Anglija, Italija in Japonska, ki zahtevajo za vse enake pravice.

V Romuniji so notranje politične razmere zelo zaostrene. Politične strasti so zlasti v mestih razpaljene do visoke napetosti. V malomeščanskih in študentovskih krogih se pojavljajo fašistične struje, ki grme proti delavstvu in proti židovskemu časopisu. V Bukarešti so podivjani študenti vdrli v Delavski dom, tam pretepli delavce in uničili vso notranjo opremo. Po zgledu bivše naše Orjune napadajo posamezne delavce in jih potem po mestnih kletah na razne načine trpinčijo.

Vojna industrija procvita v vseh državah kot še nikoli. Skodovi zavodi v Plznu na Češkem so imeli l. 1934 11 milijonov kron dobička. V l. 1935 pa je zrastel ta dobiček na 39.6 milijonov kron.

To in ono

Zagorje. V nedeljo, 28. junija je doletela ugledno Dolinarjevo družino nenadna nesreča. Kap je zadela starega očeta Jerneja. Pri kosilu še zdrav in vesel, kakor je bila do zadnjega njegova narava, vendar je še preživel čez ponedeljek in je v torek 30. junija mirno v Gospodu zatisnil svoje oči. Dočakal je visoko starost 86 let. Bolezni ni poznal ter je nenadna smrt uglednega moža med sorodniki in vsemi, ki so ga poznali, napravila globoko sočutvovanje. — Prizadeti rodbini in sorodnikom naše sožalje.

Celje. Na prvem Delavskem večeru smo obravnavali vedno važnejšo snov »Vojna in krščanstvo«. Misel o tem nam je dal g. dr. Hanželič, ki je s teoretičnega stališča trdil, da so vojne neupravičene in upravičene. Poudaril pa je tudi, da je devet in devetdeset odstotkov neupravičenih vojn. S tega stališča moremo trditi, da si stoji ta krščanstvo in vojna drug drugemu nasproti. Ogromna večina vojn je neupravičenih, skoraj lahko trdimo, da jih ni in da so skoraj vse samo plod samopašnosti in grabežljivosti nekaterih vladajočih mogotcev. Jasno je, da Cerkev odnosno krščanstvo ne more kaj takega odobravati. Za Cerkev je Kristusov nauk o ljubezni prva zapoved in že radi tega odklanja vsako vojno, ki je že sama na sebi zlo. — O vsem tem so si poslušalci ustvarili zadosti dobro sodbo v živahnem razgovoru. — Pridobno sredo zopet ob osmih! Točno!

Duplica. Poročila se je naša članica Bergant Zofka s Francetom Levec. Pred binkoštnimi prazniki se je poročila agilna članica in odbornica naše skupine in tajnica obratnih zaupnikov v tovarni Remec tovarišica Ivanka Mihelin z blagajnikom skupine na Količevem tov. Antonom Hauptmanom. Ker je tovarišica Ivanka ob enem izstopila iz tovarne, jo bomo težko pogrešali, tako v organizaciji, kakor tudi v oddelku, v katerem je bila zaposlena. V ponedeljek, 15. junija, se je pa poročila naša zvesta članica tov. Bergant Kristina z Antonom Čibaškom. Mladinski tamburaški zbor ji je zaigral podoknico. Vsi člani naše skupine želimo vsem novoporočenkam obilo sreče, miru in zadovoljstva.

Ni dovolj, da samo redno plačuješ članarino, marveč je treba, da tudi aktivno sodeluješ v strokovni organizaciji.

Nesrečni petelin. Gost: »Veste kaj, gospod gostilničar, tisti petelin, ki sem ga sinoči povečerjal, mi je obležal v želodecu. Od treh zjutraj nisem mogel več spat.« Gostilničar: »Da, to je bil njegov čas. Natančno ob treh me je mrha zmerom zbudil.«